

RAS – Rasspecifika avelsstrategier

Rasspecifika avelsstrategier, låter inte det lite trist och krångligt? Det är väl något som bara berör uppfödarna och inget som jag som vanlig hundägare behöver bry mig om... ? Jag kan väl ändå inte påverka eller hjälpa till..??

Nja, trist är det inte, och det behöver inte vara krångligt heller. Och faktum är att detta berör alla hundägare i högsta grad på flera sätt. Jag ska försöka att förklara varför.

Vad betyder det där avels...ja vaddetnuheter...?

Till att börja med, vad är en avelsstrategi? Kortfattat kan man säga att det är en handlingsplan för hur uppfödarna ska bedriva avel i en ras. Dvs vad man ska ta hänsyn till när en klubb sätter upp avelsrekommendationer och inför eventuella hälsoprogram, och när man som uppfödare gör upp sitt avelsprogram och väljer avelsdjur etc. Och vad är det då som påverkar vad uppfödaren måste ta hänsyn till? Jo, det finns lagar och förordningar som bl a påtalar sund hundavel, vi har FCIs och SKKs grundregler och policies och så förstås vår egen ras särskilda förutsättningar. Med det avses hur det ser ut i rasen angående hälsa, funktion, mentalitet, utseende och genetisk variation. Dvs, har vi en ras med t ex stora problem med en viss sjukdom, bör ju självklart aveln bedrivas så att vi minskar dessa problem och gärna tar bort dem helt om det är möjligt. Eller det kanske är en ras som är specificerad på en särskild arbetsuppgift, då måste ju aveln riktas till att hunden är byggd för att klara av just detta arbete.

Kort historia kring RAS. År 2001 beslutade SKKs Kennelfullmäktige att det för varje hundras ska finnas en rasspecifik avelsstrategi, och man hade som målsättning att detta skulle vara klart 2004. Många klubbar behövde längre tid på sig, bl a RPVH, och vårt RAS var klart 2005. Det godkändes av SKK Avelskommitté i februari 2006. RAS ska enligt SKK revideras vart femte år, vilket innebär att vi måste sätta igång detta arbete nu.

En grov tidplan säger att klubben under 2010 jobbar med revideringen samt kommunikation kring RAS, för att sedan diskutera det slutligt på årsmötet 2011.

Och varför ska jag bry mig...?

Nå, men berätta nu varför jag ska vara intresserad av detta, säger ni kanske nu...? Tja, säger jag, och ställer en motfråga: Nästa portis du ska ha vill du väl ska se ut som en portis, vara frisk och ha bra mentalitet? Och din kompis som börjat bli intresserad av rasen, han ska väl också kunna hitta en hund som är lika bra som din?

RAS fyller flera funktioner anser jag. Först så är det, som jag beskrivit ovan, en handlingsplan för uppfödarna. Sen är det ett sätt att ge bra förutsättningar för det jag skrev i förra stycket – att man ska kunna hitta en bra hund även fortsättningsvis. Dessutom fyller ett bra skrivet RAS en funktion för blivande valpköpare som vill skaffa sig mera kunskap om rasen. De kan snabbt och överskådligt se vilka sjukdomar förekommer (för det gör det i de allra flesta raser), hur är mentaliteten hos hundarna, vad ska jag tänka på att fråga uppfödarna osv osv.

Luddes enskilda resultat är också viktiga....

Jaha, ok då, det där i förra stycket låter ju ganska logiskt. Men jag kan väl ändå inte göra så mycket för att hjälpa till, jag kan ju inget om sånt här, säger några.... Jo då, det finns visst något du kan göra. För att få ett så bra underlag som möjligt inför revideringen av RAS, behöver vi förstås få in så mycket uppgifter om alla våra hundar som möjligt. Vissa uppgifter är lätta att hitta, t ex resultat från höftleds- och armbågsledsröntgen. MEN... Det krävs ju att många hundar verkligen blir röntgade för att man ska få någon bra bild av hur det ser ut i rasen. Så det är det första du kan göra.

Det finns en del sjukdomar hos hundar som inte registreras hos SKK eller någon annanstans. Det är den svåraste biten när det gäller kartläggning av hälsan i en ras. Vi planerar att skicka ut en hälsoenkät till alla medlemmar, där vi vill försöka få uppgifter om just detta. Men samma sak där, ju fler uppgifter desto mer sann bild får vi. Så det andra du kan göra är att besvara enkäten när den kommer.

Det kommer att komma mera information om hur du ska gå tillväga med ovanstående, och även andra saker men jag vill redan nu påtala att du som vanlig hundägare kan göra en hel del.

Men resten då, inte bara hälsa väl...?

Nej, som jag skrev tidigare så består förstås en handlingsplan för avel av flera delar än hälsan. Mentaliteten är en väldigt viktig del. Om vi får hundar som är kärnfriska fysiskt sett, men är livrädda för allt som rör sig eller kanske aggressiva, så är vi ju illa ute. Så därför måste vi så klart även ha en strategi för arbetet med mentaliteten hos hundarna. Det enda ”mätbara” verktyget vi har idag att få en bild av en hunds mentalitet är Mentalbeskrivning Hund (MH). Jag skriver mätbara inom citationstecken, eftersom vi ju inte får några exakta siffror utan det är en beskrivning av hur hunden reagerar på vissa händelser just den dagen. Idag har nästan 200 portisar genomgått MH, men det behövs ännu flera resultat för att man ska kunna dra några slutsatser om hur det ser ut i rasen. Så det är ytterligare en sak du kan göra, försök att få plats på ett MH med din hund. Jag är medveten om att det kan vara svårt att få platser då portisen inte är en av bruksraserna, men kanske din uppfödare anordnar eller så kanske du kan få en plats på Hammarölägret de gånger det anordnas MH där. Rasklubben har också anordnat MH på ett par platser i landet förutom på lägret, förhoppningen är att vi ska kunna fortsätta med det även framöver.

Exteriör är ytterligare en del i RAS. Varje hundras har ju en rasstandard, som domarna på utställning går efter. Utställning är ju heller ingen exakt vetenskap, men precis som MH så är det det enda verktyg vi har för att få en opartisk bedömning av hunden gentemot standarden. Så genom att ställa ut din hund hjälper du till att ge uppfödare och rasklubb en bild av hur vår ras ser ut rent exteriört. Även du som inte klipper din portis i den klassiska klippningen har ju möjlighet att ställa ut din hund på klubbens inofficiella rasspecial i Freestyleklassen. När det gäller den genetiska variationen är det främst uppfödarna och hanhundsägarna som kan påverka, genom att inte använda för nära besläktade hundar i avel och inte använda hanhundar som redan har för stort antal avkommor t ex.

När och hur..?

”Varför” har ni förhoppningsvis fått svar på här ovan. Både varför RAS finns och varför din medverkan också är viktig.

”När” har jag också berört, det stora arbetet kommer att ske nästa år. Så det är då (och förstås efter det, arbetet med RAS och uppfödarnas avelsarbete stannar inte upp i och med denna revidering) du kan hjälpa till.

”Hur” kommer att ges svar på i bl a kommande nummer av Vattenplasket. Jag har kort nämnt några saker här ovan, men vi kommer förstås informera mera framöver.

Så, jag ber er att fundera lite på det ni nyss läst och hoppas jag har kunnat ge en förklaring till varför rasklubben jobbar med RAS och varför vi alla måste hjälpas åt för att bevara denna underbara hundras vi alla älskar.

Har ni frågor eller funderingar om saker som rör detta får ni gärna kontakta mig eller någon annan i styrelsen. Se kontaktuppgifter på hemsidan eller i Vattenplasket.

För styrelsen

Maria J, maria@teampaparazzi.se